

שנים-עשר ברווזים

אסביורנסן ומואה
נורווגיה, שנת 1888

הייתה פעם מלכה שיצאה לטיול במזחלת שלה, בשלג טרי שרק ירד. אבל אחרי דרך קצרה התחילה לדמם מהאף. היא עצרה את המזחלת, יצאה ועמדה נשענת על גדר, ואז ראתה את הדם על השלג הלבן. היא נזכרה שיש לה שנים-עשר בנים אבל אין לה בת ואמרה לעצמה "אילו רק הייתה לי בת לבנה כמו שלג ואדומה כמו דם, לא היה איכפת לי מה יקרה לבנים שלי."
רק יצאו המילים האלה מפיה כשמכשפת טרול זקנה הופיעה לפניה.
"תיוולד לך בת" אמרה "לבנה כמו שלג ואדומה כמו דם, אבל הבנים שלך יהיו שייכים לי. את יכולה לשמור עליהם בינתיים עד שהבת שלך תוטבל."
הגיע זמן והמלכה ילדה בת וזו הייתה לבנה

כמו שלג ואדומה כמו דם, בדיוק כמו שהבטיחה לטרול. לכן קראו לה "שלגונית". שמחה גדולה שררה בחצר המלכות והמלכה הייתה מרוצה ביותר. אבל אז נזכרה בהבטחה שנתנה למכשפה הזקנה. היא קראה לצורף ואמרה לו לעשות שתיים-עשרה כפות כסף, אחת לכל נסיך, ועוד כף אחת עבור שלגונית. אך כשרק הטבילו את הילדה, הנסיכים הפכו לשנים-עשר ברווזי בר ועפו משם. לא ראו אותם יותר, הם הלכו ולא נשארו.
הנסיכה גדלה לבדה, ונעשתה יפה וגבוהה, אך לעתים קרובות הייתה עצובה והתנהגה מוזר ואיש לא יכול היה להבין מה סיבה לכך. ערב אחד המלכה נזכרה בבניה והייתה עצובה מאוד. היא דיברה עם בתה ושאלה "מדוע את עצובה, בתי? האם היית רוצה דבר מה מיוחד? אם כן, רק תגידי מילה ותקבלי מה שתרצי."
"אני כל כך עצובה ובודדת כאן" אמרה שלגונית "לכולם יש אחים ואחיות ואני לבדי

לגמרי. לכן אני עצובה." "אבל היו לך אחים, בתי" אמרה לה המלכה "היו לי שנים-עשר בנים, אבל מסרתי אותם, כדי לקבל אותך", והמלכה סיפרה לה את הכל. כשהנסיכה שמעה את המעשה לא יכלה להירגע, ולא עזר מה שהמלכה עשתה או אמרה, היא בכתה והתפללה ובסוף החליטה ללכת לחפש את אחיה, כי חשבה שהם נאבדו באשמתה. לכן היא עזבה את הארמון ויצאה לדרך. היא הלכה הרבה, הרבה זמן, ורחוק כל כך שלא הייתם מאמינים כי בחורה צעירה יכולה ללכת כל כך רחוק. יום אחד, כשעברה דרך יער גדול והרגישה עייפה, התיישבה על הארץ מכוסה באזוב ונרדמה. היא חלמה שהיא הולכת עמוק יותר ויותר לתוך היער ומגיעה לבקתת עץ קטנה ושם היא מוצאת את האחים שלה. כאשר התעוררה ראתה שביל שעובר דרך האזוב ונמשך לתוך היער. היא הלכה בשביל

זה ואחרי זמן רב הגיעה לבקתת עץ קטנה, בדיוק כפי שראתה אותה בחלום. היא נכנסה פנימה ולא מצאה איש בבית, אך עמדו שם שתיים-עשרה מיטות ושנים-עשר כיסאות ושתיים-עשרה כפות, ובקיצור תריסר מכל דבר. כשראתה זאת היא שמחה מאוד כי ניחשה שאחיה חיים כאן ושהמיטות והכיסאות והכפות שייכים להם. לכן הבעירה אש בתנור, טאטאה את הבית, סידרה את המיטות והתחילה להכין ארוחת צהריים. וכשהכל כבר היה גמור, כשהבית היה מסודר והארוחה מוכנה, היא אכלה את ארוחתה שלה והסתתרה תחת המיטה של הבן הצעיר ביותר. אלא שאת הכף שלה שכחה על השולחן. רק נשכבה שם כשנשמע משק כנפיים ומערבולת באוויר ושנים-עשר ברווזים הופיעו לפני הבקתה, אך כשנכנסו לבית הפכו לנסיכים. "הו, כמה חמים ונעים כאן" אמרו "יבורך מי שהבעיר את האש ובישל את הארוחה

הטעימה בשבילנו."

כל אחד לקח את כף הכסף שלו והתחילו לאכול. אך אז הרגישו שנשארה עוד כף אחת על השולחן, והיא כל כך דומה לאלה שלהם שלא ניתן היה להבחין ביניהן. "זו כף של אחותנו" אמרו "ואם הכף שלה כאן, היא בוודאי בקרבה." "אם זאת כף של אחותנו" אמר הנסיך הבכור "ואם היא כאן, צריך להרוג אותה, כי היא אשמה בכל שאנו סובלים."

והיא שכבה תחת המיטה ושמעה זאת. "לא כך" אמר הצעיר ביניהם "יהיה זה מעשה רע להרוג אותה. אין לה כל קשר לסבל שלנו ואם מישהו אשם, הרי זאת האמא שלנו." הם התחילו לחפש את אחותם ובסוף חיפשו תחת המיטות וכשהגיעו למיטה של הנסיך הצעיר מצאו אותה והוציאו אותה משם. ושוב הנסיך הבכור רצה להרוג אותה, אך היא התחננה והתפללה למען עצמה. "הו, אל תהרגו אותי, כי הלכתי לחפש אתכם ואני כבר מחפשת שלוש שנים. ואילו יכולתי

לשחרר אתכם הייתי ברצון נותנת את חיי." "את יכולה לשחרר אותנו, ולשמור גם על חיייך, אם רק תצליחי בכך" אמרו. "אמרו לי רק איך לעשות זאת" אמרה הנסיכה "ואעשה הכל, מה שזה לא יהיה." "את צריכה לאסוף מוך הסביון" אמרו הנסיכים "ואת צריכה לסרוק ולטוות אותו ולארוג אותו. אחר כך את צריכה לגזור ולתפור שנים-עשר מעילים ושתיים-עשרה כותונות ושתיים-עשרה מטפחות, אחת בשביל כל אחד מאתנו. וכאשר את עושה זאת אסור לך לדבר או לצחוק או לבכות. אם תצליחי בכך, נהיה חופשיים." "אך איפה אמצא מספיק סביונים בשביל כל כך הרבה מעילים וכותונות ומטפחות?" שאלה הנסיכה. "אנו נראה לך" אמרו הנסיכים והובילו אותה לאזור ביצות גדול, שם עמדו סביונים ללא ספור, מתנדנדים ברוח, נוצצים כמו קורי עכביש בזוהר השמש. הנסיכה עוד לא ראתה מעולם סביונים כה רבים והיא התחילה

לאסוף אותם מהר כמה שרק יכלה. וכאשר חזרה הביתה התחילה לסרוק אותם ולטוות חוטים מהמוך.

היא עבדה הרבה זמן בלקט הסביונים, סריקה וטוויה וכל אותו הזמן גם דאגה לבית הנסיכים שבאו כל ערב במשק כנפיים חזק כמו ברוזי בר. וכל ערב הם הפכו לנסיכים ובבוקר שוב בברוזי בר ועפו משם.

אך יום אחד קרה שכאשר יצאה לביצות לאסוף את הסביונים (אם אינני טועה הייתה זו הפעם האחרונה שנאלצה ללכת לשם) עבר בקרבה המלך ששלט באותה הארץ. הוא עצר והתעניין מי הבחורה היפה שאוספת סביונים.

הוא שאל על שמה וכאשר לא קיבל כל תשובה השתומם מאוד. בסוף הוא החליט שרוצה להינשא לה. על כן הורה למשרתיו לקחת אותה ולהעלותה על סוסו. שלגונית ניסתה להתנגד ואחר כך הצביע על השקים שבהם אספה את המוך. על כן המלך אמר למשרתים לקחת גם את השקים. הנסיכה התעשתה לאט, לאט כי המלך נראה לה איש

חכם וגם נאה והתייחס עליה בעדינות רבה. אך כאשר הגיעו לארמונו, המלכה האם הזקנה, שהייתה אמו החורגת של המלך, קנאה ביופייה של שלגונית ואמרה למלך "האם אינך רואה שהדבר הזה שאספת בדרך אינו אלא מכשפה? הרי היא לא יכולה לדבר או לצחוק או לבכות!"

אך למלך לא היה איכפת הדבר ואמנם נשא את שלגונית, והם חיו באושר רב אך היא בינתיים לא הפסיקה את תפירת הכותונות ומעילים.

כעבור שנה לשלגונית נולד בן. וזה גרם למלכה הזקנה להיות עוד יותר קנאית. לכן יום אחד התגנבה בלילה, לקחה את הילד וזרקה אותו לבור מלא נחשים. אחר כך עשתה חתך בידה של שלגונית, מרחה את הדם מעל פניה והלכה ישר למלך. "בוא עכשיו וראה" אמרה "את מי לקחת לאישה. היא אכלה את הילד שלה."

המלך נבהל מאוד אך אמר "יתכן וכך הדבר, אבל אני בטוח שהיא לא תעשה זאת יותר

והפעם אחוס על חייה."

בשנה הבאה נולד בן שני וקרה אותו הדבר. גם הפעם המלכה הזקנה זרקה את התינוק לבור נחשים והאשימה את שלגונית. המלך הצטער מאוד אך גם הפעם החליט לחוס על חיי אישתו.

בתום שנה שלגונית הביאה בת לעולם ושוב המלכה הזקנה לקחה אותה וזרקה לבור ומרחה דם על פניה של שלגונית.

הפעם המלך הצטער מאוד אך הבין שאין לו ברירה והורה לעלות אותה על מוקד.

כאשר המדורה כבר בערה ואמרו לעלות עליה את הבחורה, היא אמרה למשרתים בסימנים לפרוס תריסר קרשים סביב המדורה ועליהם לשים את תריסר המעילים, הכותנות והמטפחות שסיימה כבר לתפור.

אלא שבמעיל של הנסיך הצעיר ביותר חסר שרוול אחד, כי היא לא הספיקה לתפור אותו. כשהבגדים נפרסו על הקרשים נשמע פתאום משק כנפיים, האוויר התערבל ושנים-עשר ברוזי בר הופיעו מהיער. כל אחד מהם תפס

במקורו את הבגדים שלו ועף איתם משם. "ראה עכשיו!" קראה המלכה הזקנה "אמרתי לך שזו מכשפה. עכשיו תעלה אותה מהר על מוקד, לפני שהאש תיחלש."

"או, יש לנו עוד מספיק עצים להסקה" אמר המלך "ומעניין אותי מאוד מה קורה כאן." ולפני שגמר לדבר הופיעו מהיער שנים-עשר נסיכים, נאים וגבוהים, רק שלהצעיר שביניהם היה כנף במקום יד שמאלית.

"מה קורה כאן?" שאלו הנסיכים.

"אנו עומדים לעלות את המלכה על מוקד" אמר המלך "כי היא מכשפה ואכלה בעצמה את ילדיה שלה."

"היא בכלל לא אכלה אותם" אמרו הנסיכים "דברי עכשיו, אחותנו, שחררת אותנו ועכשיו תוכלי לספר את האמת."

שלגונית סיפרה את הכל. סיפרה איך המלכה הזקנה גנבה את ילדיה ומרחה דם על פניה והאשימה אותה. ואז הנסיכים הובילו את המלך למקום בו היה הבור, ושם מצאו שלושה ילדים יפהפיים ששיחקו בנחת עם

נחשים וקרפדות.

המלך ציווה להוציא אותם מיד ובעצמו הלך למלכה זקנה ושאל אותה "מה לדעתך צריך לעשות לאישה שיכולה לבגוד באם לילדים קטנים ולקחת אותם ממנה ולהמית אותם?" "מגיע לה שיקשרו אותה בין שני סוסים פראיים ושכל אחד ירוץ בכיוון אחר" אמרה. "אכן נתת את פסק הדין על עצמך" אמר המלך, וכך אמנם בוצע.

ואז לקח המלך את שלגונית, ואת שלושת ילדיו ושנים-עשר הנסיכים והביא אותם לאמא ואבא שלהם.

ושמחה רבה הייתה בכל הממלכה על כך שהנסיכה הצליחה לשחרר את שנים-עשר אחיה.